

**ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ
(ДІАМ)**

б-р Лесі Українки, 26, м. Київ, 01133, тел. (044) 365 50 75, 365 10 05
e-mail: office@diam.gov.ua, web: diam.gov.ua, код ЄДРПОУ 44245840

№ _____

На № _____

від _____

Рахункова палата

У зв'язку з листом Рахункової палати від 07.12.2023 № 18-3018 (вх. № 17617/07-23 від 07.12.2023) Державна інспекція архітектури та містобудування України (далі – ДІАМ) розглянула Звіт про результати аудиту відповідності функціонування системи здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві і рішення, прийняте за результатами його обговорення, та в межах компетенції повідомляє.

Насамперед зазначаємо, що на виконання доручення Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 19.12.2023 № 38606/1/1-23 (вх. № 284/03-23 від 19.12.2023) до листа Рахункової палати від 07.12.2023 № 18-3016 та звернення Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 13.12.2023 № 04-13/12-2023/275060 ДІАМ надано Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України позицію щодо вищезазначеного рішення Рахункової палати у листі від 01.01.2024 № 1/05/13-24 (копія додається).

Крім того, повторно звертаємо увагу, що за результатами опрацювання надісланого Рахунковою палатою акта за результатами здійснення аудиту відповідності функціонування системи здійснення державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві від 30.10.2023 № 01-18-10/186 ДІАМ всебічно розглянула всі можливі способи врахування наведених у ньому положень з метою вдосконалення реалізації політики у сфері державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду та зважаючи на право, передбачене статтею 34 Закону України «Про Рахункову палату», надала Рахунковій палаті зауваження до зазначеного акта (копія додається).

Разом з цим пунктом 4 рішення Рахункової палати від 21.11.2023 № 27-3 «Про результати аудиту відповідності функціонування системи здійснення

ДІАМ № 131/05/13-24 від 05.01.2024 16:34
Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000020B83200557CC100
Підписувач Новицький Олександр Валерійович
Дійсний з 11.09.2023 15:12:32 по 11.09.2025 15:12:32

державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, виконання дозвільних та реєстраційних функцій у будівництві» рекомендовано Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури і Державній інспекції архітектури та містобудування України вжити заходів щодо забезпечення, зокрема, *проведення суцільної оцінки діяльності ДІАМ з метою узгодження навантаження на персонал залежно від складності завдань, забезпечення ефективного використання ресурсів для її обслуговування.*

Крім того у рішенні міститься твердження, що «призначення на керівні посади у профільних структурних підрозділах осіб без спеціальної вищої освіти та відповідного досвіду роботи негативно впливає на здійснення ефективного державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду».

У контексті згаданого твердження та виконання визначеного Рахунковою палатою заходу зауважуємо, що добір на зайняття посад категорії «Б» та «В» здійснювався з дотриманням принципів державної служби, передбачених Законом України «Про державну службу», зокрема, *принципу забезпечення рівного доступу до державної служби – заборони всіх форм та проявів дискримінації, відсутності необґрунтованих обмежень або надання необґрунтованих переваг певним категоріям громадян під час вступу на державну службу та її проходження.*

Крім того, добір на зайняття посад категорії «Б» та «В» у ДІАМ здійснювався відповідно до вимог до осіб, які претендують на вступ на державну службу, які визначені статтею 20 Закону України «Про державну службу». Спеціальні вимоги щодо освіти та досвіду роботи рекомендується зазначати у разі, коли спеціальним законом, який регулює діяльність відповідного державного органу, визначено інші вимоги до освіти або досвіду роботи, відмінні від тих, що зазначені у Законі, а також у разі необхідності уточнення галузей знань або спеціальностей, за якими здобуто вищу освіту, досвіду роботи у конкретній сфері.

Законами України, що регулюють реалізацію державної політики з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду, не визначено вимоги до освіти та досвіду роботи.

Таким чином, призначення на посади державної служби здійснюється ДІАМ виключно в межах та спосіб, встановлені законодавством, з дотриманням основоположних принципів державної служби.

Водночас варто зазначити, що в ДІАМ з моменту початку її функціонування запроваджено практику щомісячного індивідуального звітування у довільній формі про кількісні показники діяльності згідно з посадовими обов'язками. Вказані звіти беруться до відома і уваги керівниками структурних підрозділів ДІАМ при формуванні подання про розміри стимулювання та керівником ДІАМ, який приймає остаточне рішення про встановлення цих розмірів.

Крім того, керівник бере до уваги й якісні показники, оскільки пряма кореляція між кількісними показниками діяльності із розмірами стимулювання може не відбуватись.

Тобто зазначена практика фактично і є узгодженням навантаження на персонал та ефективним використанням ресурсів, про що зазначає Рахункова палата.

Що стосується абзацу третього пункту 4 рішення, яким передбачено забезпечення удосконалення функцій профільних структурних підрозділів у частині здійснення процедур збирання та аналізу даних щодо безпеки містобудування для виявлення проблемних питань і розроблення пропозицій щодо посилення державної політики у цій сфері, інформуємо, що ДІАМ наразі розробляються зміни до положень про Департамент державного архітектурно-будівельного контролю та про Департамент державного архітектурно-будівельного нагляду, відповідно до яких зазначені департаменти наділяються повноваженнями щодо збирання та аналізу даних щодо безпеки містобудування для виявлення проблемних питань та розроблення пропозицій щодо посилення державної політики у цій сфері.

У свою чергу у пункті 3 рішення Рахункова палата рекомендує Кабінетові Міністрів України вжити заходів, які потребують внесення змін до законодавства.

У зв'язку з цим зауважуємо, що Державна інспекція архітектури та містобудування постійно здійснює роботу по узагальненню практики застосування законодавства з питань державного архітектурно-будівельного контролю і нагляду та розробляє пропозиції щодо вдосконалення нормативних актів.

Так, що стосується *«зняття обмежень щодо проведення заходів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду з метою зменшення потенційних ризиків для безпечності будівництва та комфортної життєдіяльності»* зауважуємо, що ДІАМ розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України *«Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо вдосконалення здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду»*, положення якого спрямовані на вдосконалення правового регулювання у сфері державного архітектурно-будівельного нагляду та забезпечення ефективності здійснення заходів такого нагляду.

Зазначеним проектом, зокрема, пропонується внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 *«Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану»*, якими передбачається відновлення здійснення заходів державного архітектурно-будівельного нагляду.

Крім того, ДІАМ опрацьовано розроблений Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури проект постанови Кабінету Міністрів

України «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303», яким пропонується дозволити органам державного архітектурно-будівельного контролю здійснення позапланових перевірок на об'єктах будівництва, які будуються за бюджетні кошти та які не розташовані на територіях, на яких ведуться бойові дії або окуповані, а також за дотриманням замовниками, проектувальниками, підрядниками та експертними організаціями будівельних норм у частині виконання вимог цивільного захисту та інклюзивності будівель і споруд.

Також ДІАМ вжито заходів, спрямованих, зокрема, на удосконалення процесів державного архітектурно-будівельного контролю, про які зазначає у пункті 3 Рахункова палата.

Так, з метою забезпечення ефективності здійснення заходів державного архітектурно-будівельного контролю, а також усунення неоднозначності нормативних положень для уникнення можливості їх суб'єктивного застосування органами державного архітектурно-будівельного контролю ДІАМ розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо вдосконалення здійснення державного архітектурно-будівельного контролю».

Положеннями проєкту постанови пропонується, зокрема, визначити чіткі вимоги до звернень фізичних чи юридичних осіб про порушення суб'єктом містобудування вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, а також до висновку, складеного за результатами засідання комісії щодо розгляду звернень у сфері містобудівної діяльності.

Крім того, проєкт постанови містить положення, які визначають алгоритм дій органів державного архітектурно-будівельного контролю у разі виявлення факту самочинного будівництва.

Разом з цим зважаючи на зміст пункту 5 рішення Рахункової палати вважаємо за необхідне зазначити про таке.

Насамперед у контексті чисельності державних службовців ДІАМ зауважуємо, що 13 жовтня 2023 року за № 1075 Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання оптимізації діяльності територіальних органів Державної інспекції архітектури та містобудування».

Зазначеною постановою внесено зміни у додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» в частині зменшення граничної чисельності державних службовців та працівників апарату ДІАМ з 660 до 640.

До того ж 29.12.2023 Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання скорочення чисельності працівників органів виконавчої влади» (набуде чинності 01.04.2024), відповідно до якої гранична чисельність державних службовців та працівників апарату ДІАМ становить 297.

Разом з цим *факт наявності вакантних посад жодним чином не свідчить про зменшення функцій, покладених на Інспекцію, та не може слугувати підставою для скорочення таких посад.*

До того ж наявність таких посад зумовлена обставинами, які не залежать від ДІАМ та не є наслідком її діяльності.

Відхилення фактичної чисельності ДІАМ від затвердженої пояснюється призупиненням конкурсного добору, зумовленого обмеженнями, визначеними Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», Законом України від 12.05.2022 №2259-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану».

Вказані вище фактори зумовили раціональний підхід до регулювання чисельності працівників ДІАМ в умовах воєнного стану. У період з 20.05.2021 по 20.12.2023 до структурних підрозділів ДІАМ було призначено 452 особи, що складає 69% від граничної чисельності ДІАМ. Крім того, протягом зазначеного періоду були звільнені 183 працівники.

У деякій мірі відхилення фактичної чисельності ДІАМ від затвердженої зумовлене і призупиненням заходів державного контролю та нагляду.

Однак, як вже було зазначено вище, наразі розроблено проекти актів, які передбачають відновлення заходів державного контролю та нагляду, що у свою чергу передбачає збільшення навантаження та необхідність заповнення існуючих вакантних посад.

До того ж звертаємо увагу, що з метою забезпечення реалізації завдань ДІАМ в частині ліцензування видів господарської діяльності з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, розроблено *проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання ліцензування будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів із середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками».*

«Відновлення» реалізації повноважень щодо здійснення ліцензування також передбачає збільшення навантаження та потребу у додаткових працівниках.

Таким чином, ДІАМ у межах компетенції з метою забезпечення належної та ефективної реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій вживаються відповідні заходи та досліджуються можливі способи їх врахування.

Додаток: на 28 арк. в 1 прим.

Голова

Олександр НОВИЦЬКИЙ